

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒๑)

คดีหมายเลขดำที่ อร. ๒๒๔/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อร. ๗๗๔/๒๕๖๓

ในพระปรมາṇไชยพระมหาภักษัติย

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๗ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	สมาคมสภาคනพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย	ผู้ฟ้องคดี
	กระทรวงการคลัง ที่ ๑	ผู้ถูกฟ้องคดี
	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๘๒/๒๕๖๐ หมายเลขแดงที่ ๔๐๔/๒๕๖๐

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสมาคมเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๑ และจดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๑ ใช้ชื่อว่า “สมาคมคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย” ต่อมา เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๐ ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมสภาคනพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาฝูงสมรรถภาพทุกขั้นตอนของคนพิการทุกประเภทตามแนวความคิดเห็นพื้นฐาน เพื่อให้คนพิการทุกประเภทสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างอิสระ ติดตามคันหาระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มคนพิการมาเผยแพร่ให้คนพิการได้รับทราบถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องมาจากการกระทำการกระทำการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง กล่าวคือ กรมบัญชีกลาง

/ได้มีหนังสือ...

ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๗๗/๐๒๙๙๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อเชิญประชุมหารือเรื่องการตราพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้ องค์การของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงอธิบดี กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท กรณีเป็นเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ภายใน ๕ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ จากนั้นผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติขอให้รับงบการนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน ในวันถัดมาคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ใน การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐ ระเบียบวาระที่ ๕ ได้พิจารณา และมีมติมอบหมายให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนองค์กรคนพิการ และผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หารือร่วมกันในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ และเสนอรายงานให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ทราบต่อไป ต่อมา วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ รองปลัดกระทรวงการคลังได้หารือร่วมกับ ผู้อำนวยการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้แทนองค์กรคนพิการ ณ ห้องประชุมวายภักษ์ กระทรวงการคลัง โดยบรรลุข้อตกลงในเบื้องต้นว่า จำนวนเงินที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินควรลดลงเหลือ ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีกำหนด จะส่งเงินคืนคลังจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เนื่องจากจะมี เงินสมบทที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนกรณีที่มิได้รับคนพิการเข้าทำงาน ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎหมายกระทรวงกำหนดให้ นายจ้างส่งเงินเข้ากองทุนภายใน วันที่ ๓๑ มกราคมของทุกปี ทำให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงิน ในธนาคารพาณิชย์เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ครบເງື່ອນໄຂที่ต้องส่งเงินเข้าคลังตามคำสั่งของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับการที่ต้องนำเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และเห็นว่าเงินของกองทุนไม่มีสภาพคล่องเกินความจำเป็น แต่มีแนวโน้มที่จะลดลงไม่เพียงพอที่จะใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพราเมื่อคนพิการ

/จดทะเบียน...

จดทะเบียนเพิ่มมากขึ้นทุกปีทำให้มีสิทธิใช้เงินกองทุนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งศูนย์บริการคนพิการ ทั่วไปซึ่งเป็นหน่วยงานนำเงินของกองทุนไปจัดบริการให้แก่คนพิการตามสิทธิที่กำหนดไว้ ในกฎหมายมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถนำเงินจากกองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่คนพิการในชนบทเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้นายจ้างจ้างคนพิการ ในชุมชนโดยไม่ต้องมาทำงานที่สถานประกอบการของนายจ้าง ทำให้นายจ้างหันมาจ้างคนพิการ ทำงานในชุมชนหรือให้เงินกับหน่วยงานของคนพิการไปฝึกอาชีพให้คนพิการ หรือซื้ออุปกรณ์ เพื่อให้คนพิการใช้ประกอบอาชีพแทนการจ่ายเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ปรากฏข้อมูลว่า นายจ้างดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นกว่า ๕,๐๐๐ ราย ทำให้การจ่ายเงินเข้ากองทุนลดลงกว่า ๕๐๐ ล้านบาท และมีแนวโน้มที่นายจ้างจะจัดจ่ายเงินเข้ากองทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับรายได้เข้ากองทุนจะลดน้อยลงกว่าจำนวนเงินที่จ่ายออกจากกองทุน จนเป็นเหตุให้กองทุนต้องประสบปัญหาภาวะขาดสภาพคล่องในอนาคตอันใกล้อีกยาวนาน หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิกรាឍำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะทำให้ผู้ฟ้องคดีและคนพิการทั่วประเทศที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีสิทธิใช้เงินของกองทุนจำนวนกว่า ๑,๗๐๐,๐๐๐ คน ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากคนพิการจะไม่ได้รับทุนสำหรับการรักษาไปประกอบอาชีพโดยไม่เสียดอกเบี้ย ไม่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสร้างเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การพัฒนาระบบภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่กองทุนต้องจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง และไม่ได้รับสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจที่จะออกคำสั่งบังคับหรือดำเนินการใด ๆ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้าคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน ด้วยเหตุผลดังนี้ (๑) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไม่อยู่ภายใต้บังคับตามมาตรา ๔ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาบังคับกับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เงินทุนหมุนเวียนที่อาจถูกบังคับให้ส่งเข้าบัญชี

/เงินคงคลัง...

เงินคงค้างบัญชีที่ ๑ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงค้าง พ.ศ. ๒๕๙๑ ได้แก่ บรรดา เงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาล ไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้หรือเงินอื่นใด ที่เป็นรายได้ตามปกติที่พึงชำระแก่รัฐบาล แต่เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการเป็นเงินที่ได้มาจากการจัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะกิจตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับ การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ ช่วยเหลือคนพิการ การพัฒนาระบบภาคคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ และ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้กองทุน ประกอบด้วยทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินบประมาณ และรายได้ในกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการพื้นฟู สมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่โอนมาตามมาตรา ๕๒ เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาก เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกองทุน เงินรายได้จากการออกสลากหรือได้มาจากการจัดกิจกรรม เงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ เป็นต้น ซึ่งเงินและ ทรัพย์สินดังกล่าวไม่ต้องส่งเข้าคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน ดังนั้น กองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการจึงได้รับการยกเว้นให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ สอดคล้องกับมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่บัญญัติให้ทุนหมุนเวียนได้มีกฎหมาย กำหนดบทบัญญัติเรื่องได้ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไป ตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับ นอกจากนั้น เงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรมตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นเงินรายได้ที่คนพิการมีส่วนร่วมช่วยหาเงินเข้ากองทุน จึงมีเงินของคนพิการรวมอยู่ในกองทุนด้วย หลายร้อยล้านบาท โดยผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เสนอโครงการออกสลากการกุศลให้คนพิการนำไปจำหน่าย เพื่อจัดหารายได้สมทบทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทำให้มีรายได้ จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเข้ากองทุนเป็นเงินจำนวน ๘๘๐ ล้านบาท และเงินที่นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว เป็นรายได้หลักของกองทุนที่ได้รับทุกเดือน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งมีสถานประกอบการ จำนวน ๒๒๓ แห่ง ส่งเงินสมบทดังกล่าวเข้ากองทุนจำนวน ๑๕,๕๖๐,๖๖๗ บาท สะสมต่อเนื่อง มาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสถานประกอบการจำนวน ๔,๓๕๓ แห่ง ส่งเงินสมบทเข้ากองทุนจำนวน ๒,๙๙๓,๔๗๗,๐๘๑,๙๙๙ บาท รวมเงินสมบทเฉพาะส่วนของสถานประกอบการเป็นเงินจำนวน ๑๒,๓๗๔,๕๔๔,๕๘๕.๗๘ บาท จึงเห็นได้ว่า เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

/คนพิการ...

คนพิการเป็นทุนหมุนเวียนที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะและมีที่มาจากนายจ้างลูกจ้างตามกฎหมายแรงงาน กฎหมายประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยคนพิการ (๒) ขณะยื่นฟ้องคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยังมิได้ตราพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจใช้อำนาจสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพราะจะเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๘ (๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการซึ่งมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานอนุกรรมการ ไม่มีอำนาจสั่งจ่ายเงินของกองทุนเพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เนื่องจากไม่มีระเบียบใดให้อำนาจผู้บริหารกองทุนส่งจ่ายเงินดังกล่าวกฎหมายที่ใช้บังคับกับกองทุนได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมาตรา ๒๕ บัญญัติให้เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะอ้างอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ ก็ตาม แต่คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเป็นการออกคำสั่งที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจ และยังไม่เป็นที่ยุติธรรมจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นส่วนเกินของกองทุนหมุนเวียนของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งการที่จะพิจารณาว่ากองทุนมีเงินส่วนเกินหรือไม่ จำนวนเท่าใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องประกาศหลักเกณฑ์ ขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการคิดคำนวณ แจ้งให้กองทุนและผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียทราบก่อน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ นอกจากการคิดคำนวณตามความรู้สึก ทั้งนี้ ภายหลังจากการหารือในเบื้องต้นแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจดูวงเงินที่ต้องนำส่งเข้าคลังจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ลดลงเหลือเพียง ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามอำเภอใจ การออกคำสั่งหรือการกระทำอื่นใดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อันเป็นผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต้องนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งเข้าคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินดังกล่าว จึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของกองทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท หรือคำสั่งอื่นใดที่เกี่ยวเนื่องที่จะทำให้กองทุน

/ส่งเสริม...

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องส่งเงินเข้าคลังจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท หรือ
เงินจำนวนอื่นได้เข้าคลัง

๒. ห้ามผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกรณีทำการใด ๆ เพื่อจะออกกฎหมายหรือคำสั่งหรือกระทำการใด ๆ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๓. ให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือกระบรรทุกการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ผู้ฟ้องคดีซึ่งข้อเท็จจริงต่อศาลปกครองชั้นต้นว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ปีละประมาณ ๑๐ ล้านบาท โดยได้รับงบประมาณจากกองทุนดังกล่าวเพียงแหล่งเดียวซึ่งมีหลักเกณฑ์การได้รับเงินดังกล่าวตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของสมาคมสถานศึกษาทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์กรคนพิการแต่ละประเภท พ.ศ. ๒๕๕๗ นอกจากเงินสนับสนุนดังกล่าวแล้ว ผู้ฟ้องคดียังได้รับเงินสนับสนุนประเภทอื่นจากกองทุนดังกล่าวตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ ปัจจุบันคนพิการทั่วประเทศเฉพาะที่ทำบัตรประจำตัวคนพิการมีประมาณ ๑.๙ ล้านคน หากนำส่งเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท คนพิการและผู้ดูแลคนพิการจะไม่ได้รับการฝึกอาชีพไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน โดยคิดจากอัตราค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคน ถ้าคิดค่าใช้จ่ายทั่วไปประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อคน เช่น อบรมเพาะเต็ด ๕ วัน จะทำให้คนพิการไม่ได้รับการฝึกอาชีพถึง ๒๐๐,๐๐๐ คน หากรวมผู้ดูแลคนพิการด้วยคนพิการจะเสียสิทธิที่พึงได้รับตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มากกว่า ๓ ล้านคน และในที่สุดเงินกองทุนจะหมดไปจนไม่สามารถฝึกอาชีพให้คนพิการได้

/นอกจากเงิน...

นอกจากเงินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ปีละประมาณ ๑๐ ล้านบาทแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินสนับสนุนประเภทอื่น ได้แก่ เงินสนับสนุนการประชุมสมัชชาคนพิการ เงินส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่สมาคมพิการจังหวัด เป็นต้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีได้ของบประมาณสนับสนุนจากกองทุนดังนี้ (๑) งบบริหารจำนวน ๔๐ ล้านบาท (ของบประมาณแล้วไถ่เต็มตามที่ขอ) (๒) งบเสริมสร้างเครือข่ายคนพิการจำนวน ๑๘๐ ล้านบาท (ส่วนที่ยื่นแล้วได้รับอนุมัติเต็มตามขอ และส่วนที่เหลือจะทยอยขอต่อไปในแต่ละเดือน) (๓) งบสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการจำนวน ๕๕๐ ล้านบาท (ได้รับอนุมัติมาบางส่วนแล้ว ที่เหลืออยู่ระหว่างการพิจารณาอนุมัติ) (๔) โครงการอาชีพคนพิการจำนวน ๒๐๐ ล้านบาท (๕) งบยุทธศาสตร์มุ่งเป้าจำนวน ๔๕๐ ล้านบาท และ (๖) งบกู้ยืมเงินสำหรับคนพิการจำนวน ๖๐๐ ล้านบาท ผู้ฟ้องคดีและคนพิการเป็นฝ่ายผลักดันและสนับสนุนให้มีการยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมาด้วยความยากลำบาก แต่ภาครัฐกลับใช้อำนาจนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนซึ่งเป็นเงินที่ได้มาจากความยากลำบากของคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท จึงไม่เป็นธรรมและบั่นทอนขวัญกำลังใจคนพิการเป็นอันมาก นอกจากนั้นการยื่นคำขอ กู้ยืมเงินของคนพิการจากสถาบันการเงินต่าง ๆ คนพิการได้รับสิทธิ์ไม่เท่าเทียมกับคนทั่วไป กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงเป็นแหล่งเงินทุนเพียงแหล่งเดียวที่คนพิการเข้าถึงได้ สำหรับกรณีการหารือร่วมกันระหว่างผู้ฟ้องคดี องค์กรคนพิการ และผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ และมีความเห็นร่วมกันให้ลดวงเงินนำส่งกระทรวงการคลังเหลือ จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นชอบด้วยในกรณีลดวงเงิน ดังกล่าว แต่ยังยืนยันที่จะโต้แย้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจเรียกเงินจากกองทุนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาลปกครองชั้นต้นว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นกองทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยไม่แต่ละปีกองทุนดังกล่าวจะเสนอกรอบการใช้จ่ายต่อปลัดกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาอนุมัติ ซึ่งจะพิจารณาอนุมัติตามกรอบวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งกองทุน ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีคำสั่งเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำเงินส่งคลังนั้นได้เบ็ดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งกำกับดูแลกองทุนดังกล่าวมาซึ่งเจงแล้ว สำหรับวิธีการหรือหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสภาพคล่องที่เกินความจำเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนั้น คำนวณจากจำนวนเงินที่กองทุนมีอยู่หลังหักภาระผูกพัน

/และหักด้วย...

และหักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ซึ่งคำนวณจากแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า ๓ ปี คุณด้วยค่าเฉลี่ยผลการเบิกจ่ายเงินย้อนหลังของกองทุน ๓ ปี (โดยไม่ได้คำนึงถึงรายรับ) ผลการคำนวณในปีปัจจุบันปรากฏว่า กองทุนมีเงินคงเหลือประมาณ ๖,๗๐๘ ล้านบาท (หลังหักภาระผูกพัน) และมีเงินส่วนเกินประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท (หักค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ๓ ปีแล้ว) จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เสนอคณารัฐมนตรีและคณะกรรมการนโยบายทุนหมุนเวียนเพื่อทราบ สำหรับพระราชนูญกีว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียน ตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๘ อยู่ระหว่าง การพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาลปกครองขึ้นต้นว่า ผู้ฟ้องคดีและองค์การคนพิการแต่ละประเภทจะได้รับเงินสนับสนุนจากการของทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ๒ ประเภท ประเภทที่หนึ่ง คือ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของผู้ฟ้องคดีและองค์การคนพิการแต่ละประเภทตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การได้รับเงินตามข้อ ๖ และข้อ ๗ ของระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของสมาคมสภาคณพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์การคนพิการแต่ละประเภท พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนสำหรับการบริหารจัดการของสมาคมสภาคณพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์การคนพิการแต่ละประเภท ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจำนวน ๓๓,๒๖๔,๒๑๓ บาท และองค์กรคนพิการแต่ละประเภทซึ่งเป็นองค์กรสมาชิกของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๗ องค์กร ได้รับเงินจากกองทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจำนวน ๕๕,๔๕๒,๗๓๓ บาท สำหรับเงินสนับสนุนประเภทที่สอง คือ เงินงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมแผนงานโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้กับสมาชิกของแต่ละองค์กรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจากกองทุนจำนวน ๖๗,๓๒๔,๔๗๐ บาท องค์การคนพิการแต่ละประเภทได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจากกองทุนจำนวน ๖๗,๓๒๔,๔๗๐ บาท โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๕ และ

มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ นอกจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะให้การสนับสนุนผู้ป่วยคดีและองค์การคนพิการแล้ว กองทุนดังกล่าวยังให้การสนับสนุนเงินงบประมาณในแผนงานโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและองค์กรด้านคนพิการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั่วทั้งประเทศ สำหรับปัญหาว่าหากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำส่งทุนหรือผลกำไรส่วนเกิน ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินแล้ว ต่อมา ปรากฏว่า กองทุนดังกล่าวขาดสภาพคล่องไม่สามารถส่งเสริม และดำเนินการส่งเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนได้อย่างทั่วถึงแล้ว กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องเสนอของบประมาณตามขั้นตอนการของบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กองทุนดังกล่าวยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีแต่อย่างใด ส่วนการขอคืนเงินจากรายได้แผ่นดินในกรณีที่กองทุนดังกล่าวขาดสภาพคล่อง ไม่ทราบแน่ชัดว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่

ผู้ป่วยคดีได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐.๕ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑๑.๖ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐.๘ ล้านบาท ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กองทุนดังกล่าวได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลจำนวน ๘ ล้านบาท แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กองทุนดังกล่าวไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลแต่อย่างใด โดยรายได้ส่วนใหญ่ของกองทุนได้มาจากสถานประกอบการที่ไม่ได้จ้างคนพิการเข้าทำงานและนำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีรายได้โดยเฉลี่ยปีละ ๒,๕๐๐ ล้านบาท หลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งพิพากษามีวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ให้กองทุนนำส่งเงินเข้าคลังแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ ได้มีการหารือร่วมกันระหว่างผู้ป่วยคดี องค์กรคนพิการ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และมีความเห็นร่วมกันให้ลดวงเงินนำส่งกระทรวงการคลังเหลือจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท และขณะนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมิได้นำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่ได้เสนอแผนนำส่งเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว ซึ่งจะนำส่งเงินจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ภายใต้อุปกรณ์ ๒๕๖๐

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ผู้ป่วยคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งที่ คร. ๕๓/๒๕๖๐ กลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณา และดำเนินกระบวนการพิจารณาตามรูปคดีต่อไป และให้ศาลมีกำหนดวันพิจารณาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

/พิจารณา...

พิจารณาคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ไว้เป็นการชั่วคราวต่อไป จากนั้นศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ยกคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การพัฒนฟุสรรถภาพคนพิการ การศึกษา และการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ซึ่งมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตั้งกล่าว บัญญัติให้เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๘๑ บัญญัติกำหนดนิยามคำว่า “ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า “ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมบททุนไว้ใช้จ่ายได้” ทุนหมุนเวียนจึงมีลักษณะเป็นเงินของบประมาณประจำเท่านั้นที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมได้กิจกรรมหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งขึ้น และรายได้หรือรายรับที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนจะนำมาสมบททุนไว้ใช้จ่ายได้ต่อไปโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินอันเป็นการยกเว้นบทบัญญัติตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๘๑ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่บัญญัติให้เงินทั้งปวงที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์จะต้องนำส่งคลัง ทั้งนี้ เพื่อให้ส่วนราชการที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทุนหมุนเวียนเกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่คำนึงว่ารายได้ของทุนหมุนเวียนนั้นมีแหล่งที่มาหรือจะได้รับการอุดหนุนหรือจัดสรรจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และโดยที่การจ่ายเงินเป็นทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อการใดจะกระทำได้แต่โดยกฎหมายเท่านั้น เมื่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมบททุนไว้ใช้จ่ายได้อันมีลักษณะเป็นทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๘๑ สำหรับที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งเรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน นั้น ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ผู้ฟ้องคดีและองค์การคนพิการแต่ละประเภทได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักเกณฑ์และ

วิธีการ...

วิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติกำหนดในระเบียบ
ซึ่งข้อ ๑๒ (๖) ของระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์
และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้
การจ่ายเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อการสนับสนุนค่าใช้จ่าย
ในการบริหารจัดการของผู้ฟ้องคดีและองค์การคนพิการแต่ละประเภท ซึ่งการใช้จ่ายเงินให้
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จัดทำประมาณการรายจ่ายประจำปีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุน
พิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอขออนุมัติต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
จะนำเงินของกองทุนดังกล่าวส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินตามจำนวนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด
ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อแผนงาน โครงการ และผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการแต่อย่างใด หากกองทุนดังกล่าวเห็นว่าเงินคงเหลือของกองทุนจะไม่เพียงพอ
ต่อการจัดการและใช้จ่ายตามกรอบวัตถุประสงค์ ก็ย่อมสามารถขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนจาก
รัฐบาลให้เพียงพอต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๒)
แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำส่งเงินสภาพคล่องส่วนเกินเป็นรายได้
แผ่นดินเป็นจำนวนเงินตามคำฟ้องคดีนี้จึงไม่ได้มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของ
ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย
อันเนื่องมาจากการกระทำการหรือด้วยการกระทำการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่เรียกให้กองทุนส่งเสริม
และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้
แผ่นดินแต่อย่างใด ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่เห็นด้วย
ที่จะต้องนำเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และ
เห็นว่าเงินกองทุนมีสภาพคล่องเกินความจำเป็น แต่มีแนวโน้มที่จะลดลงไม่เพียงพอที่จะใช้พัฒนา
คุณภาพชีวิตของคนพิการ นั้น เป็นของจากคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๙
รับทราบกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของผู้ฟ้องคดีส่งคลัง
เป็นรายได้ของแผ่นดินโดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์การ
ของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๖
ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ซึ่งการพิจารณาว่าเงินสภาพคล่องของทุน
หมุนเวียนได้เป็นส่วนที่เกินความจำเป็น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้วิเคราะห์จากเงินสภาพคล่องส่วนที่เกิน
ความจำเป็นของทุนหมุนเวียนตามแนวทางการดำเนินการในปีก่อนที่ได้เสนอต่อกำนัลรัฐมนตรี
โดยคำนวณประมาณการเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ จากประมาณการ
เงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ หักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี

/ที่คำนวณ...

ที่คำนวณจากผลรวมของประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี คุณด้วยร้อยละของผลการเบิกจ่ายเฉลี่ย ๓ ปี ทั้งนี้ การคำนวณดังกล่าวยังมิได้คำนึงถึงประมาณการรายรับของทุนหมุนเวียนเพื่อแสดงถึงสภาพคล่องส่วนเกินของทุนหมุนเวียนอย่างแท้จริง และจากการคำนวณปรากฏว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นที่สมควรกำหนดให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งว่ามีความจำเป็นในการใช้เงินกองทุนดังกล่าว จึงได้รวบรวมจำนวนเงินตามภารกิจและจัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี และคาดว่าเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขณะนั้นคงเหลือจำนวน ๑,๑๔๑.๖๘ ล้านบาท จึงขอปรับวงเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจากจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดี จึงไม่อาจรับฟังได้ สำหรับประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจที่จะออกคำสั่งบังคับหรือดำเนินการใด ๆ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้าคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินนั้น ตามบทบัญญัติตามตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปคลางก่อน เท่าที่ไม่ชัดหรือแบ่งกับพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินโดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจตามข้อบังคับและพระราชบัญญัติดังกล่าวที่จะออกคำสั่งบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในส่วนเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินได้ ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งห้ามผู้ถูกฟ้องคดีห้ามสองกระทำการใด ๆ เพื่อออกกฎหมายหรือคำสั่งหรือกระทำการใด ๆ ที่จะเป็นผลให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินของกองทุนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินนั้น มาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหลักการว่า คำขอของผู้ฟ้องคดีต้องเป็นคำขอที่ศาลปกครองสามารถกำหนดคำบังคับได้และคำขอนั้นต้องสอดคล้องกับเหตุแห่งการฟ้องคดีด้วย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำเงินสภาพคล่องส่วนเกินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกอบข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อนำเงิน

/สภาพคล่อง...

สภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นมาใช้สำหรับการดำเนินงานสนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศอันเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจตามบทบัญญติแห่งกฎหมายดังกล่าว และการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งห้ามผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกระทำการใด ๆ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินของกองทุนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จึงเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดคำบังคับให้ได้ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและจำนวนเงินที่สถานประกอบการส่งเข้ากองทุนเป็นไปตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญติให้ตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านสังเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง และข้อ ๑๒ ของระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดการใช้จ่ายของกองทุนเพื่อกิจการต่าง ๆ ดังนี้ (๑) การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๒) การส่งเสริมและดำเนินงานด้านสังเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ (๓) การพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (๔) การส่งเสริมการศึกษา การประกอบอาชีพของคนพิการ การบริการจัดหางาน และการเตรียมความพร้อมให้แก่คนพิการ (๕) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ (๖) การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสมาคมสภาคุนพิการทุกประเภท แห่งประเทศไทยและองค์กรคนพิการแต่ละประเภท (๗) การบริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุน และ (๘) การใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารกองทุนให้ความเห็นชอบ อันได้แก่ การดำเนินงานใน ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรก การให้บริการกู้ยืมเงินสำหรับคนพิการและผู้ดูแลคนพิการเพื่อนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพอิสระหรือขยายกิจการทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค โดยชำระคืนภายใน ๕ ปี ไม่มีดอกเบี้ย โดยในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กองทุนได้ให้คนพิการและผู้ดูแลคนพิการกู้ยืมไปแล้วจำนวน ๑๕๖,๖๗๒ ราย เป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๕๙๓,๗๗๗,๒๔๖ บาท และลักษณะที่สอง การสนับสนุนโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐและ

/หน่วยงาน...

หน่วยงานภาครัฐ โดยในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๗,๗๔๒ โครงการ
เป็นเงินทั้งสิ้น ๓,๙๓๓,๙๓๔,๕๕๔.๒๙ บาท และรวมถึงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ
ขององค์กรคนพิการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ. ๒๕๕๐ ประมาณปีละ ๓๐ ล้านบาท โดยเริ่มสนับสนุนตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
จนถึงปีจุบัน ทั้งนี้ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการซึ่งมีรายได้หลักจากการส่งเงิน
เข้ากองทุนของสถานประกอบการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีจำนวนสถานประกอบการและจำนวนเงินที่นำส่งกองทุนลดลง
อย่างต่อเนื่องทุกปี ดังนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๔,๘๔๒ ราย
เป็นเงิน ๑,๖๗๖,๑๖๖,๘๗๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุน
จำนวน ๒๖,๘๙๖ ราย เป็นเงิน ๒,๗๗๙,๓๔๒,๘๘๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีสถานประกอบการ
ส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๔,๔๕๔ ราย เป็นเงิน ๒,๖๗๔,๑๕๑,๐๐๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๘
มีสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๒,๘๑๔ ราย เป็นเงิน ๒,๖๗๔,๑๓๓,๐๐๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๑,๒๑๓ ราย เป็นเงิน
๒,๓๒๒,๘๒๓,๕๐๐ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน
๑๖,๑๐๙ ราย เป็นเงิน ๑,๗๖๓,๙๓๕,๕๐๐ บาท โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และ
ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนเงินที่ต้องส่งเข้ากองทุนเป็นเงินรายละ ๕๘,๐๓๕ บาท
(๑๕๕ x ๓๖๕) รายละ ๕๗,๐๓๐ บาท (๑๒๒ x ๓๖๕) และรายละ ๑๐๙,๕๐๐ บาท (๓๐๐ x ๓๖๕)
ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นำไปจ้างหรือเจ้าของ
สถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นำไปจ้างหรือ
เจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยคำนวณจากอัตราต่ำสุดของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง
แรงงานที่ใช้บังคับครั้งหลังสุดในปีก่อนปีที่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน คูณด้วยสามร้อยหกสิบห้า
และคูณด้วยจำนวนคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน และอัตราต่ำสุดของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับครั้งหลังสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามประกาศ
คณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๕) ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ กำหนดไว้
๑๕๙ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
(ฉบับที่ ๖) ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ กำหนดไว้ ๒๒๒ บาท ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
มีนโยบายส่งเสริมให้สถานประกอบการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และการจัดสัมปทานตามมาตรา ๓๔
แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้สถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔
น้อยลงทุกปีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในเวลาต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือกระทรวงการคลัง

/ที่ กค ๐๔๐๖.๒...

ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำส่งเงินทุน หรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต้องส่งเงินกองทุนตั้งกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นรายได้แผ่นดินอาจส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามภารกิจในภายหน้า เนื่องจากการส่งเงินเข้ากองทุนของสถานประกอบการมีแนวโน้มลดลง และอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน ประกอบกับกองทุนมีแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนซึ่งหาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจทำให้กองทุนขาดสภาพคล่อง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีแผนการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนซึ่งจะต้องใช้เงินจากกองทุนตามประมาณการรายจ่าย ล่วงหน้าในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๔,๔๔๑,๖๓๓,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔,๕๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔,๖๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่ต้องใช้จากการส่งเงินทั้งสิ้น ๑๔,๐๖๔,๔๗๓,๐๐๐ บาท ซึ่งหากสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนน้อยลงทุกปีอาจส่งผลให้กองทุนขาดสภาพคล่องได้ภายใน ๓ ปีนับจากนี้ และโดยที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการรวมทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและขยายผลการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภารกิจเดิมให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มุ่งเป้า ซึ่งการพัฒนาและขยายผลดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามกฎหมายในการจัดตั้งกองทุนอันจะส่งผลดีต่อคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรคนพิการ ตลอดจนสังคมเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นว่า การประชุมหารือเกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางที่เหมาะสมเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ นั้น กรมบัญชีกลางได้เชิญผู้แทนจากทุนหมุนเวียนจำนวน ๒๘ ทุน มาหารือร่วมกันในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนเงินสะสมสูงสุดที่ทุนหมุนเวียนพึงมีไว้ใช้จ่าย โดยมีได้จัดทำรายงานการประชุมแต่อย่างใด สำหรับการตราพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนนั้น ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดและการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ส่วนกรณีการหารือร่วมกันระหว่างปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนองค์กรคนพิการ

/แต่ละประเภท...

แต่ละประเภท และผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ นั้น กรมบัญชีกลางได้ขอให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทบทวนความจำเป็นในการใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และขอปรับลดวงเงินที่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินจาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท และที่ประชุมมีข้อสรุปให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ได้แก่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีได้จัดทำรายงานการประชุมแต่อย่างใด ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาทบทวนความจำเป็นในการใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้ว จึงได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๗๐๒/๖๓๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอปรับวงเงินที่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน จาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจาก สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรีแจ้งว่าคณะกรรมการธารสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิตบัญญัติแห่งชาติ มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีให้พิจารณาจับ การนำเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินเนื่องจาก จำเป็นต้องพิจารณาศึกษาให้รอบคอบเพื่อประโยชน์สูงสุดของคนพิการ ประกอบกับผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต่อศาลปกครองและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง จึงเห็นควรให้รอผลการพิจารณาของศาลปกครองก่อนดำเนินการต่อไป

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลปกครองชี้ต้นว่า การประชุมหารือ เกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางที่เหมาะสมเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมหารือโดยมีมติเป็นไปตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งได้ตราเป็นพระราชบัญญัติการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกิน ของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป สำหรับการหารือร่วมกันระหว่างปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนองค์กรคนพิการ และผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นการหารือก่อนการอบรมด้วยว่าจากอย่างไม่เป็นทางการและมีได้จดบันทึกรายงานการประชุมไว้ โดยในวันดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทบทวนความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อรองรับการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนให้มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และแผนยุทธศาสตร์มุ่งเป้ารวมทั้งการกิจเดิม โดยรวมเงินตามภารกิจเพื่อจัดทำ

/งบประมาณ...

งบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี จึงขอปรับลดวงเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้แจ้งผลการพิจารณา กรณีการขอปรับลดวงเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดียืนคำขอให้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการ คุ้มครองอย่างใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ช่วยครัวก่อนการพิพากษาหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ ผู้ขอในระหว่างการพิจารณา โดยห้ามช่วยครัวมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกระทำการหรือมีคำสั่งอื่นใด ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินของกองทุนส่งคลังเป็นรายได้ แผ่นดินจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาและคดีถึงที่สุด ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ไม่รับคำขอดังกล่าวของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวง การคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกิน ความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท นั้น ยังไม่มีการตราพระราชบัญญัติไว้ด้วยการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดและการนำทุนหรือผลกำไร ส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายลำดับรองกำหนด หลักเกณฑ์กรณีดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ หากแต่เพิ่งประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการกำหนด จำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ในภายหลัง กรณีจึงต้องพิจารณาถึงการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าชอบด้วย กฎหมายหรือไม่ เมื่อคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าวิธีการหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดจำนวน เงินสภาพคล่องที่เกินความจำเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คำนวณจาก จำนวนเงินคงเหลือสุทธิของกองทุนหลังหักภาระผูกพัน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ และหักด้วย ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ซึ่งคำนวณจากแผนการใช้จ่ายหรือประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี คุณด้วยค่าเฉลี่ยผลการเบิกจ่ายเงินย้อนหลังของกองทุน ๓ ปี (โดยไม่ได้คำนึงถึงรายรับ) โดยผลการคำนวณปรากฏว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงินคงเหลือ ประมาณ ๖,๗๐๘ ล้านบาท และมีเงินส่วนเกินประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงออกคำสั่งเรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกิน ความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท แต่ต่อมา ในการหารือร่วมกัน ระหว่างปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภท และผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ กรมบัญชีกลางขอให้กองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทบทวนความจำเป็นในการใช้เงินกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งต่อมา

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๗๐๒/ว๊๊๊ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอปรับวงเงินที่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินจาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท สอดคล้องกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การต่อศาลว่า การนำเงินของกองทุนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามภารกิจในอนาคตเนื่องจากกองทุนมีแผนการใช้จ่ายเงินตามประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๕,๘๔๑,๖๓๓,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๕,๕๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๕,๖๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่ต้องใช้จากการของทุน ๓ ปี เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕,๐๖๕,๔๓๓,๐๐๐ บาท ในขณะที่การส่งเงินเข้ากองทุนของสถานประกอบการ มีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุน และในการหารือร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทบทวนความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อรองรับการดำเนินการในด้านต่าง ๆ รวมถึงภารกิจเพื่อจัดทำงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปีแล้ว จึงขอปรับลดวงเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท กรณีจึงรับฟังข้อเท็จจริงว่า หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเกินกว่าจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท จะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุน และเมื่อเงินที่เกินกว่าสภาพคล่องของกองทุนมีจำนวนไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือ กระ trg งการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ย่อมทำให้ผู้ถูกฟ้องคดี คนพิการ และองค์กรคนพิการอาจต้องสูญเสียจากการขาดสภาพคล่องของกองทุนซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตลอดจนภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ของกองทุน ส่งผลกระทบต่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเกินกว่าคาดหมายได้ และถือว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระ trg งการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมีขอบและเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และหากศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ ตั้งกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งอยู่ในฐานะองค์การของรัฐบาลที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมไม่มีอำนาจนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

/ส่วนที่เกินกว่า...

ส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน ศาลจึงไม่จำต้องมีคำพิพากษา หรือคำสั่งห้ามการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเงินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งเรียกจากกองทุนมีผลกรบทบต่อสภาพคล่องของกองทุนทั้งหมดนั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดี และองค์การคนพิการแต่ละประเภทจะได้รับเงินสนับสนุนจากการทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีและองค์การคนพิการแต่ละประเภทจะได้รับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การได้รับเงินตามข้อ ๖ และข้อ ๗ แห่งระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของสมาคมสภาคันพิการทุกประเภท แห่งประเทศไทยและองค์การคนพิการแต่ละประเภท พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนสำหรับการบริหารจัดการของสมาคมสภาคันพิการทุกประเภท แห่งประเทศไทยและองค์การคนพิการแต่ละประเภท ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๘ และเงินสนับสนุนประเภทที่สอง ผู้ฟ้องคดีและองค์การคนพิการแต่ละประเภทจะได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมแผนงานโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้แก่สมาคมของแต่ละองค์การ โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินโครงการเพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกระบวนการขั้นตอนในการขอรับเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทุน สำหรับคนพิการทั่วไปจะเข้าถึงซึ่งสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายในกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยการยื่นคำขอภัยเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการ โดยแบ่งเป็นรายบุคคลรายละไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท และรายกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระรายในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย ซึ่งกองทุนจะพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำฟ้องและคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดียังรับฟังไม่ได้ว่า หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำส่งเงินเข้าคลังตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท จะไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับผู้ฟ้องคดี องค์การคนพิการแต่ละประเภท ตลอดจนคนพิการทั่วไป ตามสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่าเงินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินกรบทบต่อสภาพคล่องทั้งหมด จึงรับฟังได้เพียงบางส่วน

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำหรับคำขออื่นนอกจานี้เหยียก

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ความว่า ผู้ฟ้องคดีเห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นบางส่วนที่พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน แต่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาในส่วนที่เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเพียงเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่าต้องเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทั้งหมดที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลัง มีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นทุนหมุนเวียนที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะและมีมาจากการจ้างลูกจ้างตามกฎหมายแรงงาน กฎหมายประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยคนพิการ อีกทั้งขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยังมิได้ตราพระราชโฉนดว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจใช้อำนาจสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ยังประภูมิที่จริงเป็นที่ยุติว่าผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ขอให้ระงับการนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งในวันถัดมาคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐ ระบุเบอร์ที่ ๕ ได้พิจารณาและมีมติอนุญาตให้ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้แทนองค์กรคนพิการหารือร่วมกันในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ และเสนอรายงานให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา

/คุณภาพชีวิต...

คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติทราบต่อไป ต่อมา วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ปลัดกระทรวงการคลัง (ในฐานะผู้อำนวยการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ) ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภท ได้หารือร่วมกันและบรรลุข้อตกลง ในเบื้องต้นว่า จำนวนเงินที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดินคราวลดลงเหลือ ๑,๐๐๐ ล้านบาท จำนวน อธิบดีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงปลัดกระทรวงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอปรับวงเงินที่ต้องนำส่งเป็น รายได้แผ่นดินจาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท กรณีจึงซึ่งให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจตามอำนาจoba เกอใจจะลดหรือเพิ่มงเงินอย่างไรก็ได้ ดังนั้น การใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่ง โดยที่ยังมิได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดสำหรับ ทุนหมุนเวียนเพื่อออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินเข้าคลังเป็นเงินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมีขอบด้วยกฎหมายและเป็นการกำหนดเอ้าตามความพอดีโดยปราศจาก หลักเกณฑ์ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ขอบด้วยกฎหมายและต้องถูกยกเลิกเพิกถอน ไปทั้งหมด มิใช่ยกเลิกเพียงบางส่วนเฉพาะจำนวนส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพราะฐานที่มาของ อำนาจในการออกคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงทำให้ผลของคำสั่งที่ให้ส่งมอบเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ต้องเสียไปหมดทั้งจำนวนและไม่อาจเสียไปบางส่วนได้

ประเด็นที่สอง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เงินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งเรียกจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีผลกระทบต่อสภาพคล่อง ของกองทุนทั้งหมด เพราะข้อเท็จจริงตามคำฟ้องและคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดีรับฟังได้ว่าเงินของ กองทุนดังกล่าวไม่มีสภาพคล่องเกินความจำเป็น แต่มีแนวโน้มที่จะลดลงไม่เพียงพอที่จะใช้พัฒนา คุณภาพชีวิตของคนพิการพระมีคุณพิการจะดีทะเบียนเพิ่มมากขึ้นทุกปีทำให้มีสิทธิใช้เงินกองทุน เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปซึ่งเป็นหน่วยงานนำเงินของกองทุนไปจัดบริหารให้แก่ คนพิการตามสิทธิที่กำหนดในกฎหมายมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถนำเงินจาก กองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการในชนบทเพิ่มขึ้น ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริม ให้นายจ้างจ้างคนพิการในชุมชนโดยไม่ต้องมาทำงานที่สถานประกอบการของนายจ้าง ทำให้นายจ้าง หันมาจ้างคนพิการทำงานในชุมชนหรือให้เงินกับหน่วยงานของคนพิการไปฝึกอาชีพให้คนพิการ หรือซื้ออุปกรณ์เพื่อให้คนพิการใช้ประกอบอาชีพแทนการจ่ายเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ปรากฏข้อมูลว่า นายจ้างดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นกว่า ๕,๐๐๐ ราย ทำให้

/การจ่ายเงิน...

การจ่ายเงินเข้ากองทุนลดลงกว่า ๕๐๐ ล้านบาท และมีแนวโน้มที่นายจ้างจะจ่ายเงินเข้ากองทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อได้ว่าเงินรายได้เข้ากองทุนจะลดน้อยลงกว่าจำนวนเงินที่จ่ายออกจากกองทุน จนเป็นเหตุให้กองทุนต้องประสบปัญหาภาวะขาดสภาพคล่องในอนาคตอันใกล้อย่างแย่่อนหนากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว จะทำให้ผู้ฟ้องคดีและคนพิกรหัวประเทศที่จะต้องเปลี่ยนไปกับกระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีสิทธิใช้เงินของกองทุนจำนวนกว่า ๑,๗๐๐,๐๐๐ คน ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากคนพิการจะไม่ได้รับทุนสำหรับการถ่ายยีนไปประกอบอาชีพโดยไม่เสียดอกเบี้ย ไม่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสร้างเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การพัฒนาสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่กองทุนต้องจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง และไม่ได้รับสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีคนพิการที่ขึ้นทะเบียนจำนวน ๑,๗๐๐,๐๐๐ คน แต่ปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีคนพิการขึ้นทะเบียนจำนวน ๒,๐๔๘,๓๖๖ คน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙ ภายในเวลาเพียง ๓ ปี ปรากฏตามรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏอีกว่า เมื่อต้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันได้เกิดเหตุโรคระบาด นายจ้างลูกจ้างไม่สามารถประกอบกิจการค้าได้ การจ่ายเงินเข้ากองทุนต้องหยุดชะงัก เมื่อนำมาเปรียบเทียบจากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้การว่ากองทุนมีแผนดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายเงินกองทุน ซึ่งหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเงินให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจทำให้กองทุนขาดสภาพคล่อง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีแผนการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนซึ่งจะต้องใช้เงินจากกองทุนตามประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๔,๘๔๑,๖๑๓,๐๐๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔,๕๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔,๖๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่ต้องใช้จากกองทุน ๓ ปี เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔,๐๖๔,๔๑๓,๐๐๐ บาท ดังนั้น เมื่อนำยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ เป็นเงิน ๗,๑๕๑,๕๔๑,๕๕๒.๔๔ บาท หักลบด้วยงบประมาณรายจ่ายตามแผนงานของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔,๖๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท กองทุนคงเหลือยอดเงินเพียงประมาณ ๒,๔๐๐ ล้านบาท ไม่เพียงพอที่จะดำเนินงานในปีต่อไปได้ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คำของบประมาณรายจ่ายประจำปี

/งบประมาณ...

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ อยู่ที่จำนวน ๔,๓๗๔,๕๘๙,๘๖๐ บาท นอกจากนี้ ในขณะที่เกิดวิกฤติ โรคระบาด รัฐบาลมีได้สนับสนุนงบประมาณในการช่วยเหลือเยียวยาให้แก่คุณพิการแต่อย่างใด แต่กลับนำงบประมาณจากกองทุนไปใช้เยียวยาแทน ปรากฏตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ และมติคณะกรรมการรัฐมนตรีวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ ได้แก่ (๑) เงินช่วยเหลือเยียวยาคนพิการเพื่อบรเทาความเดือดร้อนในช่วงภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เนื่องจากคุณพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการจำนวนกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน คนละ ๑,๐๐๐ บาท จำนวน ๑ ครั้ง รวมใช้เงินกองทุนไปแล้ว ๒,๐๐๐ ล้านบาท (๒) ให้คุณพิการและผู้ดูแลคนพิการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (กรณีฉุกเฉิน) เพื่อประกอบอาชีพ ในสภาพภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ คน คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวม ๒,๐๐๐ ล้านบาท (๓) การพักชำระหนี้คุณพิการและผู้ดูแลคนพิการที่กู้ยืมไปประกอบอาชีพจากการของทุนเป็นระยะเวลา ๑๒ เดือน (เมษายน ๒๕๖๓ – มีนาคม ๒๕๖๔) ประมาณ ๑๓๔,๔๙๗ ราย จำนวนมูลหนี้ ๓,๑๘๐,๕๕๔,๕๑๘.๗๕ บาท จึงส่งผลให้กองทุนขาดสภาพคล่อง หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นำเงินเข้าคลังตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท จะไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับผู้ถูกฟ้องคดี องค์กรคุณพิการแต่ละประเภท ตลอดจนคุณพิการทั่วไปตามสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแก้คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ดังนี้

๑. ให้พิพากษาหรือมีคำสั่งแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยพิพากษายืนในส่วนที่ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน และพิพากษาแก้คำสั่งที่ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเฉพาะส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท หรือคำสั่งอื่นใดที่เกี่ยวเนื่องที่จะทำให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องส่งเงินเข้าคลังจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท หรือเงินจำนวนอื่นใดเข้าคลัง

๒. ให้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาห้ามผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกระทำการใด ๆ เพื่อจะออกกฎหมายหรือคำสั่งหรือกระทำการใด ๆ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินของกองทุนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อุบัติประมวลการรายจ่ายประจำปีของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในวงเงินปล่อยกู้ยืมเงินสำหรับคุณพิการและผู้ดูแลคนพิการรวมถึงค่าใช้จ่ายในการ

/สนับสนุน...

สนับสนุนโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยมีร้อยละการอนุมัติตามคำขอโดยเฉลี่ยร้อยละ ๙๙.๓๓ ของวงเงินที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขออนุมัติต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีได้มีการปรับลดประมาณการรายจ่ายในส่วนการให้กู้ยืมเงินและสนับสนุนโครงการแต่อย่างใด แต่เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการกลับพบว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีผลการเบิกจ่ายตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ในประมาณการรายจ่ายประจำปีทุกปี โดยมีร้อยละการเบิกจ่ายโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๖๔.๐๘ ของวงเงินประมาณการรายจ่ายประจำปีที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แม้ว่ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องนำกำไรส่วนเกินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการก็ยังมีกระแสเงินสดที่จะสนับสนุนวงเงินกู้และการอุดหนุนโครงการที่เพิ่มขึ้นโดยไม่กระทบกับสิทธิของคนพิการ ทั่วประเทศหรือขาดสภาพคล่องตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่อย่างใด เนื่องจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงินคงเหลือเพียงพอต่อการดำเนินการดังกล่าว แต่การที่คนพิการจะรับเงินกู้ยืมไปประกอบอาชีพโดยไม่เสียดอกเบี้ย การสนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสร้างรายได้ช่วยเหลือ การพัฒนาสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจัดการดังกล่าวดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่มีผู้แทนองค์การ คนพิการอย่างน้อยเจ็ดคนเป็นอนุกรรมการ ซึ่งทำหน้าที่ดูแลจัดสรรเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ของคนพิการ โดยจะต้องคำนึงถึงการส่งเสริมและผลักดันให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ขอกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดี จึงไม่อาจรับฟังได้ ทั้งนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอถือเอาคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นส่วนหนึ่งของคำแก้อุทธรณ์นี้ด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เเรียกให้ทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕/๔๐๐๖๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่าคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ รับทราบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสนอเรื่องการเรียกให้ทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๑๐ ทุน เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒,๐๗๗ ล้านบาท และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อาศัยอำนาจ

/ตามข้อบังคับ...

ตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ต่อมา คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ มอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หารือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาบทวนการนำเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามมติคณะกรรมการสูงสุด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๗๐๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาบทวนการให้กองทุนส่งเงินเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๗๐๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ขอทราบผลการพิจารณาบทวนการให้กองทุนส่งเงินเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ต่อมา กรมบัญชีกลางในฐานะกรรมการและเลขานุกรรมการคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/๙๐๗๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาฯว่า การคำนวณเงินสภาพคล่องส่วนเกินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นการคำนวณประมาณการเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ โดยนำประมาณการเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ หักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ซึ่งคำนวณจากผลรวมของประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ปรับลดด้วยร้อยละของผลการเบิกจ่ายเฉลี่ย ๓ ปี จึงไม่ส่งผลกระทบตามวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือคนพิการแต่อย่างใด ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาบทวนยกเลิกหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/๙๐๗๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นั้น เห็นควรรับผลการพิจารณาจากศาลปกครองชั้นต้น กรมบัญชีกลางในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/๙๐๙๕ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาบทวนการให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งเงินเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อคณะกรรมการธิการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้ (๑) หลักเกณฑ์ในการคำนวณเงินสภาพคล่องส่วนเกินตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการคำนวณประมาณการเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ หักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ซึ่งคำนวณจากผลรวมของประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ปรับลดด้วยร้อยละของผลการเบิกจ่ายเฉลี่ย ๓ ปี โดยยังมิได้นำประมาณการรายรับของทุนหมุนเวียนมารวมในการคำนวณเพื่อแสดงสภาพคล่องส่วนเกินของทุนหมุนเวียนอย่างแท้จริง จึงไม่ส่งผลกระทบตามวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือ

/คณพิการ...

คนพิการแต่อย่างใด ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะที่ให้กระทรวงการคลังพิจารณาบททวนยกเลิกหนังสือ
กระทรวงการคลัง ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘
เห็นควรให้รอผลการพิจารณาจากศาลปกครองชั้นต้น (๒) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการมีได้มีรายรับจากสมาชิก หรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปจัดสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์
ให้แก่สมาชิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การพิจารณาประกาศกำหนดโดยเว้น
ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดและการนำทุนหรือ
กำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
ได้ประชุมหารือกับฝ่ายเลขานุกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเกี่ยวกับ
ข้อพิจารณาเพื่อขอทราบแนวทางการปฏิบัติ โดยฝ่ายเลขานุการดังกล่าวได้ชี้แจงว่าหนังสือ
กระทรวงการคลัง ลับ ด่วนที่สุด ที่ ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ที่เรียกให้ทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา
ของศาลปกครองชั้นต้น จึงให้เป็นอำนาจของศาลปกครองชั้นต้นในการพิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น
หนังสือกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวจึงมีผลชอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้นตราบท่าที่ยังไม่มี
การยกเลิกหรือเพิกถอน ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือ ที่ สพพ. ๔๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒
ถึงผู้ถูกฟ้องคดี ๒ ขอคัดค้านไม่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการส่งเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๗๐๗/๔๙๙๒
ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงนายกสมาคมคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ชี้แจง
ข้อคัดค้านของสมาคมสถานคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุด
มีคำสั่งให้รับคำฟ้องคดีไว้พิจารณา ถ้าไม่มีผลให้คำสั่งยกคำขอทุกมาตรการบังคับนั้นมีผลเปลี่ยนแปลง
ไปแต่อย่างใด และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมร่วมกันระหว่างสมาคม
สถานคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว โดยได้มีหนังสือ
ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทบทวนการให้กองทุนส่งเงินเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
ได้แจ้งผลการพิจารณาว่าการคำนวณเงินสภาพคล่องส่วนเกินของกองทุนยังมีได้นำประมาณการ
รายรับของทุนหมุนเวียนมารวมในการคำนวณเพื่อแสดงสภาพคล่องส่วนเกินของทุนหมุนเวียน
อย่างแท้จริงไม่ส่งผลกระทบตามวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือคนพิการแต่อย่างใด ดังนั้น
จึงมีหน้าที่ต้องถือปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีและหนังสือของกระทรวงการคลังที่ออกโดยชอบ
ด้วยกฎหมาย สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๗/๒๙๙๙
ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒ แจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒
โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีได้รับทราบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสนอรายงานผลการเรียกให้ทุนหมุนเวียน
นำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กระทรวง

/การพัฒนา...

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หารือร่วมกัน เพื่อพิจารณาทบทวนความจำเป็นและเหมาะสมในการนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นสำคัญและให้ดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกรมบัญชีกลาง จึงได้หารือร่วมกันในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เกี่ยวกับเรื่องการทบทวนความจำเป็นและเหมาะสม ใน การนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าเห็นสมควรให้กรมบัญชีกลาง นำเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณา (ตามสรุป การประชุมหารือเพื่อพิจารณาทบทวนความจำเป็นและเหมาะสมในการนำเงินของกองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๗๐๒/๑๒๔ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงอธิบดีกรมบัญชีกลาง เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมที่ได้หารือร่วมกัน เห็นควรให้กรมบัญชีกลางนำเสนอเรื่องการทบทวน ความจำเป็นและเหมาะสมในการนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณาต่อไป กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยได้รับโอนทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้จากกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งเงินและทรัพย์สินของกองทุน ดังกล่าวไม่อยู่ ในบังคับให้ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงอยู่ในความหมายของ “ทุนหมุนเวียน” ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ เงินคลัง พ.ศ. ๒๕๙๑ โดยเป็นทุนหมุนเวียนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจกำหนด ข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงินการเก็บรักษาเงินและการนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคลังบัญชี ที่ ๑ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคลัง พ.ศ. ๒๕๙๑ และ โดยที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมิได้มีสถานะเป็นนิติบุคคล แต่ได้จัดตั้งขึ้น ในสำนักงานส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมา สำนักงานดังกล่าวได้โอนอำนาจ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาเป็นของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงเป็นองค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหมุนเวียนตามนัยมาตรา ๑๓

/แห่งพระราชบัญญัติ...

แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๘๑ ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น คำขอของผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีผลผูกพันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอถือเอาเหตุผล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่ได้ให้การไว้แล้วตามคำให้การและคำพิพาทฯ ของศาลปกครองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำแก้อุทธรณ์นี้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ โดยข้อ ๓ ของข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้องค์การใด ๆ ของรัฐบาลที่มิใช่องค์กรค้าหรือส่วนราชการที่ดำเนินกิจการ ทำการค้าหรืออุตสาหกรรม บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียน นำส่งทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามจำนวนและภาระในเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็น ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กร ของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๘๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๘๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลผู้ที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียน นำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้เรียกให้ทุนหมุนเวียนที่มีสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็น จำนวน ๑๐ ทุน ให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้ แผ่นดินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒,๐๑๗ ล้านบาท ซึ่งในการพิจารณาฯ เงินสภาพคล่องของทุนหมุนเวียนได้เป็นส่วนที่เกินความจำเป็น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้วิเคราะห์จาก เงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนตามแนวทางการดำเนินการในปีก่อน ที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยคำนวณประมาณการเงินคงเหลือสุทธิของกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณชีวิตคนพิการหลังหักภาระผูกพัน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ จำนวน ๖,๗๐๔.๒๓ ล้านบาท หักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี โดยประมาณการรายจ่ายปี ๒๕๕๙ มีจำนวน ๑,๓๔๔.๔๓ ล้านบาท ประมาณการรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวน ๒,๓๔๔.๔๗ ล้านบาท และประมาณการรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๒,๑๑๔.๐๐ ล้านบาท คำนวณแล้วได้ผลรวม จำนวน ๕,๘๐๘.๐๙ ล้านบาท และนำไปคูณด้วยค่าเฉลี่ยผลการเบิกจ่ายย้อนหลังของกองทุน ๓ ปี ร้อยละ ๘๑.๐๔ คำนวณแล้วได้ผลรวมของประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี จำนวน

/๔,๗๐๗.๙๒ ล้านบาท...

๔,๗๐๗.๙๒ ล้านบาท เมื่อนำประมานการเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ มาลบกับผลรวมของประมานการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ผลการคำนวนปรากฏว่ากองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ การคำนวนดังกล่าวยังมิได้คำนึงถึงประมานการรายรับของทุนหมุนเวียนเพื่อแสดงถึง สภาพคล่องส่วนเกินของทุนหมุนเวียนอย่างแท้จริง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรียกให้กองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของกองทุน หมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบ และเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การพัฒนาระบบภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกิน ความจำเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาทแล้ว ซึ่งแม้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะนำเงินสภาพคล่อง ส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ๒,๐๐๐ ล้านบาทไปแล้ว การจัดสรรเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเรื่องทุนสำหรับการภูมิเมือง ไปประกอบอาชีพโดยไม่เสียดอกเบี้ยก็มิได้ลดลงแต่อย่างใด ในทางกลับกันการจัดสรรเงิน กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเรื่องดังกล่าวภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรียกให้นำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาทแล้ว กลับปรากฏข้อเท็จจริงว่า การจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเรื่องดังกล่าวมิเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยกรรมบัญชีกลางได้อันุมัติประมาน การวงเงินปล่อยกู้รวมถึงค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนโครงการที่เพิ่มขึ้นทุกปี ไม่ได้มีการปรับลด ประมานการรายจ่ายที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขออนุมัติแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าตนเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องนำเงินสภาพคล่อง ส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการก็ยังมีกระแสเงินสดที่จะ

/สนับสนุน...

สนับสนุนวงเงินกู้และการอุดหนุนโครงการโดยไม่กระทบกับสิทธิของคนพิการทั่วประเทศ ที่จะทะเบียนในการได้รับทุนสำหรับการกู้ยืมไปประกอบอาชีพโดยไม่เสียดอกเบี้ยและการได้รับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในโครงการที่เกี่ยวข้องตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง อีกทั้งการทำเนินการตามภารกิจในการปล่อยเงินกู้และการสนับสนุนโครงการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการในแต่ละปีก็ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประมาณการรายจ่ายประจำปี และหากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเห็นว่าเงินคงเหลือของกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะไม่เพียงพอต่อการจัดการและใช้จ่ายตามกรอบวัตถุประสงค์ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการก็ยังสามารถขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุน จากรัฐบาลให้เพียงพอต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ ตามนัยมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงิน สภาพคล่องส่วนเกินเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดี คนพิการ และองค์กรคนพิการ อีกทั้งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ กองทุนตามกฎหมาย หรือส่งผลกระทบต่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเกินกว่า จะคาดหมายได้แต่อย่างใด

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุน หมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ในกรณีพิจารณาว่าเงินสภาพคล่องของทุนหมุนเวียน ได้เป็นส่วนที่เกินความจำเป็น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้วิเคราะห์จากเงินสภาพคล่องส่วนที่เกิน ความจำเป็นของทุนหมุนเวียนตามแนวทางการดำเนินการในปีก่อนที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยคำนวณประมาณการเงินคงเหลือสุทธิของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หลังหักภาระผูกพัน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ หักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี คูณด้วยค่าเฉลี่ยผลการเบิกจ่ายย้อนหลังของกองทุน ๓ ปี เมื่อคำนวณแล้วจะได้ผลรวมของประมาณ การรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี เมื่อนำประมาณการเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ มาลบกับผลรวมของประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ผลการคำนวณปรากฏว่า กองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท นั้น เป็นการคำนวณแบบสูตรตายตัว ภายใต้ข้อสันนิษฐานที่เชื่อว่ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะมีรายรับคงที่หรือมากขึ้น แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กองทุนมีรายได้ลดน้อยลง

/อย่างต่อเนื่อง...

อย่างต่อเนื่องทุกปีอย่างเห็นได้ชัด โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กองทุนมีรายได้ ๒,๔๖๓,๐๓๖,๕๘๐.๗๙ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรายได้ ๒,๒๒๒,๔๕๙,๖๑๑.๑๔ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายได้ ๒,๑๕๕,๔๔๔,๗๑๐.๐๖ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรายได้ ๑,๙๒๒,๗๖๙,๙๐๑.๑๐ บาท ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามข้อสันนิษฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่เชื่อว่ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะมีรายได้คงที่หรือมากขึ้น รวมทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงอีกว่า ในรอบสิบปีที่ผ่านมาเป็นครั้งแรกที่กองทุนมีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (ขาดดุล) ต่อเนื่อง ๒ ปีติดกัน คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ ๘๕๑,๒๐๕,๙๓๐.๙๒ บาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ ๑,๖๔๙,๑๑๐,๒๕๔,๒๔ บาท และยังเป็นที่แน่นอนว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กองทุนจะมีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิอีก เพราะคำขอของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๔,๓๗๔,๕๔๙,๔๖๐ บาท ซึ่งจะมีมาตรการให้คนพิการและผู้ดูแลคนพิการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (กรณีฉุกเฉิน) เพื่อการประกอบอาชีพในสภาวะวิกฤต การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ คน คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ปรากฏตามตารางแสดงงบประมาณรายจ่าย ผลการเบิกจ่าย และผลการดำเนินงานทางการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ และตามคำขอของบประมาณรายจ่ายกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแบบสรุปคำขอของบประมาณการรายจ่ายของทุนหมุนเวียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างอำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดว่าในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียน ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมาย ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียน ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ชัดหรือยัง กับพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นการที่กฎหมายเปิดช่องให้ผู้ออกคำสั่งสามารถใช้ดุลพินิจได้ แต่การใช้ดุลพินิจนั้นต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจและต้องมีหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจหรือมีได้พิจารณาถึงผลกระทบอย่างรอบด้านสมดุลที่จะเกิดขึ้นกับผู้รับคำสั่ง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เกินกว่าจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาทหรือจำนวนเท่าใด จะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุน การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อกองทุนจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบและเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ การขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลให้เพียงพอต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ตามนัยมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความไม่แน่นอนว่าจะได้รับอนุมัติหรือไม่ แต่ถ้าหากเป็นเงินของกองทุนที่เรียกเก็บได้ตามอำนาจหน้าที่ของตนเองและเก็บรักษาไว้เอง

/กองทุน...

กองทุนย้อมมีสภาพคล่องที่จะสามารถนำไปใช้แก่ปัญหาความเดือดร้อนของพื้นท้องคนพิการได้ทันท่วงที่ อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีทำให้จัดเก็บภาษีได้ต่ำกว่าเป้าหมายเป็นจำนวนมาก รัฐบาลไม่มีเงินคงคลังที่จะนำมาใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอ ถึงขนาดที่รัฐบาลต้องออกพระราชกำหนด ๓ ฉบับ ถูกเงินรวม ๑.๙ ล้านล้านบาท เพื่อแก้ปัญหาและเยียวยาผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ปรากฏตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังถูกเงินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และพื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงเป็นที่แน่นอนว่ารัฐบาลไม่สามารถอนุมัติงบอุดหนุนให้เพียงพอต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อีกต่อไป อีกทั้งในปัจจุบันที่เกิดวิกฤตการแพร่ระบาด นายจ้างและเจ้าของสถานประกอบการจำนวนมากได้รับความกระทบกระเทือนทางสภาวะเศรษฐกิจ จึงเรียกร้องให้รัฐบาลกำหนดมาตรการยกเว้นหรือลดหย่อนการส่งเงินหรือค่าปรับเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และขอให้กำหนดลดอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการใหม่ จาก ๑๐๐ : ๑ คน เป็น ๒๐๐ : ๑ คน ดังเช่นข้อเสนอแนวทางการเร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตด้านแรงงานคนพิการของสมาคมผู้ค้าปลีกไทยที่เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านแรงงานและคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ อันจะส่งผลกระทบให้กองทุนมีรายได้ลดลงอย่างแน่นอน ปรากฏตามรายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านแรงงาน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓ ดังนั้น หากให้กองทุนต้องส่งเงินคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท หรือจำนวนใด ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามกฎหมาย หรือส่งผลกระทบต่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เกินกว่าจะคาดหมายได้อย่างแน่นอน

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ผู้ฟ้องคดียื่นคำ呈ลงเป็นหนังสือ และคู่กรณีไม่ได้แจ้งความประสังค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำอุธรรม คำแก้อุธรรม และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสมาคมเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๑ และจดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๑ ต่อมา ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมสภากาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย” เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพื้นฟูสมรรถภาพทุกขั้นตอนของคนพิการทุกประเภทตามแนวความคิดเห็นพื้นฐานเพื่อให้คนพิการทุกประเภทสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างอิสระ ติดตาม

/ค้นหาระเบียบ...

คืนหาระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่มีประโยชน์ต่อคนพิการมาเผยแพร่ให้คนพิการได้รับทราบถึงสิทธิอันเพิ่มมีเพิ่งได้ โดยผู้ฟ้องคดีได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ปีคละประมาณ ๑๐ ล้านบาท ซึ่งมีหลักเกณฑ์การรับเงินตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของสมาคมสภาคุณพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์กรคนพิการแต่ละประเภท พ.ศ. ๒๕๕๗ นอกจากนี้ ยังได้รับเงินสนับสนุนประเภทอื่นจากกองทุนตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อมา กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๗/๐๒๙๗๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อเชิญประชุมหารือเรื่องการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสมสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวนวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ กรมบัญชีกลางและผู้แทนจากกองทุนหมุนเวียนจำนวน ๒๘ ทุน ได้ประชุมหารือร่วมกันในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนเงินสะสมสมสูงสุดที่ทุนหมุนเวียนพึงมีไว้ใช้จ่าย ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๒/๙๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยกำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) กรณีเป็นเงินฝากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือเงินฝากประเภทออมทรัพย์ในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินภายใน ๕ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ (๒) กรณีเป็นเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ประเภทประจำหรือลงทุนในตราสารทางการเงิน ให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินภายใน ๕ วันทำการ นับจากวันที่ครบกำหนดของเงินฝากประจำหรือวันครบกำหนดได้ถอนตราสารทางการเงิน ทั้งนี้ ให้นำส่วนคงเหลือที่ต้องนำส่งตามมติคณะรัฐมนตรีของแต่ละทุนหมุนเวียนภายใต้วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ (๓) จัดทำแผนการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินของทุนหมุนเวียนตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้กรมบัญชีกลางทราบภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ และ (๔) รายงานผลการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินของทุนหมุนเวียนให้

/กรมบัญชีกลาง...

กรมบัญชีกลางทราบภายในวันที่ ๕ ของเดือนตุลาคม จังกว่าจะครบวงเงินที่ต้องนำส่ง จากนั้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ขอให้ระงับการนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งในวันถัดมา คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติในราชปrmชุมครองที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐ ระเบียบวาระที่ ๕ ได้พิจารณาและมีมติมอบหมายให้ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้แทนองค์กรคนพิการหารือร่วมกันในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ และเสนอรายงานให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติทราบต่อไป ต่อมา วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ ปลัดกระทรวงการคลัง (ในฐานะผู้อำนวยการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ) ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภท ได้หารือร่วมกันและบรรลุข้อตกลงในเบื้องต้นว่าจำนวนเงินที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินควรลดลงเหลือ ๑,๐๐๐ ล้านบาท จากนั้นอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงปลัดกระทรวงการคลัง ขอปรับวงเงินที่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินจาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต้องนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่งเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดินเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำหรับคำขออื่นๆจากนี้ให้ยก ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่เห็นพ้องด้วย จึงอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

/พิเคราะห์แล้ว...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๗๑ มาตรา ๓ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... “ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมบททุนไว้ใช้จ่ายได้... มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้หรือเงินอื่นใด หัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลัง บัญชีที่ ๑ หรือสังคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนดโดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใดๆ เลย มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า องค์การใด ๆ ของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นแล้ว ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้หรือที่จะตั้งขึ้นใหม่ บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมบททุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่วนคลังเป็นรายได้แผ่นดิน... พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ บัญญัติว่า ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า กองทุน ประกอบด้วย (๑) ทรัพย์สินสิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ในกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่โอนมาตามมาตรา ๔๒ (๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้ ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาก เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกองทุน (๔) เงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม (๕) เงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ (๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน (๗) รายได้จากการขาย การลงทุน หรือการหาประโยชน์จากการทรัพย์สินของกองทุน (๘) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรม (๙) รายได้บางส่วนจากภาษีของสินค้าและบริการที่เป็นสาเหตุแห่งความพิการตามที่กฎหมายกำหนด (๑๐) รายได้อื่น วรรคสอง บัญญัติว่า เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า ให้สมาคมคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์กรคนพิการแต่ละประเภทได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์

/และวิธีการ...

และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การใช้จ่ายเงินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑)... (๖) การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสมาคมสถานคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย และองค์กรคนพิการแต่ละประเภท (๗)... วรรคสอง กำหนดว่า สำหรับการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมจัดทำประมาณการรายจ่ายประจำปีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนพิจารณา ให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอขออนุมัติ理事会ตรวจสอบคลัง วรรคสาม กำหนดว่า กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและประมาณการรายจ่ายประจำปียังไม่ได้รับอนุมัติจากการตรวจสอบคลัง ให้ใช้ประมาณการรายจ่ายประจำปีที่ได้รับอนุมัติในปีที่ล่วงแล้วไปพลงก่อนโดยการอนุมัติของอนุกรรมการบริหารกองทุน และข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาล ที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๓ กำหนดว่า ให้องค์การใด ๆ ของรัฐบาลที่มิใช่องค์กรค้าหรือส่วนราชการที่ดำเนินการทำองค์การค้า หรืออุตสาหกรรม บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียน นำส่งทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามจำนวนและภัยในเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การพัฒนาสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยต้องจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงโดยจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งได้รับโอนทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ จากกองทุนพัฒนาสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการพัฒนาสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งต้องจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นอกจากนี้ยังได้มีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาค รวมทั้งเงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม ตลอดจนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ และรายได้อื่น ซึ่งเงินและทรัพย์สินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนั้นสามารถนำรายรับสมบททุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีลักษณะเป็น “ทุนหมุนเวียน” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๙๑ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ

/กระทรวงการคลัง...

กระทรวงการคลังมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ โดยที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล แต่ได้จัดตั้งขึ้นในสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมา สำนักงานดังกล่าวได้โอนอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นองค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหมุนเวียนตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจตามข้อ ๓ ของข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่จะกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำส่งทุนหรือผลกำไรของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามจำนวนและภายในเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจดำเนินการสำหรับกรณีนี้จึงไม่อาจรับฟังได้อย่างไรก็ดี เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๓ ของข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการให้องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือหมุนเวียนนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกคำสั่งกำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๔๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำหนดจำนวนเงินสะสมสมสูงสุดและการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายลำดับรองกำหนดหลักเกณฑ์กรณีดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ หากแต่เพียงประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการกำหนดจำนวนเงินสะสมสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๔๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวอ้างว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดจำนวนเงินสภาพคล่องที่เกินความจำเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คำนวณจากจำนวนเงินคงเหลือสุทธิของกองทุนหลังหักภาระผูกพัน ณ วันที่ ๓๐

/กันยายน...

กันยายน ๒๕๕๙ และหักด้วยประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี ซึ่งคำนวณจากแผนการใช้จ่ายหรือประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี คุณด้วยค่าเฉลี่ยผลการเบิกจ่ายเงินย้อนหลังของกองทุน ๓ ปี (โดยไม่ได้คำนึงถึงรายรับ) โดยผลการคำนวณปรากฏว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีเงินคงเหลือประมาณ ๖,๗๐๘ ล้านบาท และมีเงินส่วนเกินประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงออกคำสั่งเรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท แต่ต่อมา ในการหารือร่วมกันระหว่างปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภท และผู้แทนของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ กรมบัญชีกลางขอให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทบทวนความจำเป็นในการใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๗๑๒/๖๓๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอปรับวงเงินที่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินจาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท ลดคล้อยกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การต่อศาลว่า การนำเงินของกองทุนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามภารกิจในอนาคตเนื่องจากกองทุนมีแผนการใช้จ่ายเงินตามประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๔,๘๔๑,๖๓๓,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔,๕๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔,๖๖๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่ต้องใช้จากการส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการซึ่งมีรายได้หลักจากการส่งเงินเข้ากองทุนของสถานประกอบการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีแนวโน้มจำนวนรายและจำนวนเงินลดลง ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๘,๘๘๒ ราย เป็นเงิน ๑,๖๗๖,๑๖๖,๘๗๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๖,๘๙๖ ราย เป็นเงิน ๒,๑๗๙,๓๙๒,๘๘๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๔,๔๕๘ ราย เป็นเงิน ๒,๖๗๘,๑๕๑,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๒,๘๘๒ ราย เป็นเงิน ๒,๑๗๙,๑๓๓,๕๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ส่งเงินเข้ากองทุนจำนวน ๒๑,๑๐๙ ราย เป็นเงิน ๑,๗๖๓,๙๓๕,๕๐๐ บาท โดยการส่งเงินเข้ากองทุนของสถานประกอบการที่มีแนวโน้มจำนวนรายและจำนวนเงินลดน้อยลงทุกปีอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุนทำให้กองทุนขาดสภาพคล่องได้ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีนโยบายส่งเสริมให้สถานประกอบการจ้างงานคนพิการและการจัดสัมปทานตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจากนโยบายดังกล่าว

/อาจจะส่งผล...

อาจจะส่งผลให้สถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น ลดน้อยลงทุกปี โดยกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและขยายผลการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยจะส่งผลดีต่อคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรคนพิการ ตลอดจนสังคมเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงาน หรือดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งในการหารือร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทบทวนความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อรองรับการดำเนินการในด้านต่าง ๆ รวมถึงภารกิจเพื่อจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปีแล้ว จึงขอรับลดวงเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจาก ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาท แต่ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงเห็นว่าการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินย่อมส่งผลกระทบการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นได้ว่า หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุน ประกอบกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท อาจทำให้ผู้ฟ้องคดี คนพิการ และองค์กรคนพิการอาจต้องสูญเสียจากการขาดสภาพคล่องของกองทุนที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาความเดือดร้อนของคนพิการได้อย่างทันท่วงที ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตลอดจนภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ของกองทุน กรณีจึงรับฟังข้อเท็จจริงว่า การกำหนดให้กองทุนส่งเสริมหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินไม่เกินจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ย่อมไม่ถึงขนาดที่จะทำให้กองทุนต้องขาดสภาพคล่องหรือส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีและคนพิการได้รับความเดือดร้อนดังที่ผู้ฟ้องคดีคาดการณ์ไปเองแต่อย่างใด แต่หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเกินกว่าจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาทแล้ว อาจจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุนได้ และเมื่อเงินที่เกินกว่าสภาพคล่องของกองทุนมีจำนวนไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ

/ชีวิตคนพิการ...

ชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดี คนพิการ และองค์กรคนพิการอาจต้องสูญเสียจากการขาดสภาพคล่องของกองทุนซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตลอดจนการกิจกรรมแผนยุทธศาสตร์ของกองทุน ส่งผลกระทบต่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เกินกว่าคาดหมายได้ กรณีจึงถือได้ว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลัง มีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยศาลเมื่ออำนาจเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเฉพาะส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และหากศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งอยู่ในฐานะองค์กรของรัฐบาลที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ย่อมไม่มีอำนาจนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินได้ ศาลจึงไม่จำต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยกำหนดคำบังคับห้ามการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังไม่เข้า

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำหรับคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย แต่ทั้งนี้ ศาลปกครองชั้นต้นไม่ได้กำหนดในคำพิพากษาให้การเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวมีผลเมื่อใด จึงสมควรกำหนดให้การเพิกถอนมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว

พิพากษาแก่คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐

/ พฤษภาคม...

พฤษจิกายน ๒๕๖๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยให้มีผลย้อนไปตั้งแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

นายเพบูลย์ วรร恢 พธรย

ตุลาการหัวหน้าคณะกรรมการกลางปักครองสูงสุด

奔那敦 ဂ. ရ. ဒ.

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายรัฐกิจ มานะทต

ตุลาการศาลปักครองสูงสุด

นายประวิทย์ เอื่อนรันดร์

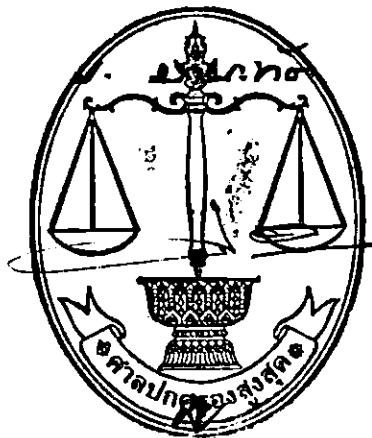
ตุลาการศาลปักครองสูงสุด

นายพงษ์ศักดิ์ กัมพูสิริ

ตุลาการศาลปักครองสูงสุด

นายสมฤทธิ์ อ่อนคำ

ตุลาการศาลปักครองสูงสุด

ตุลาการผู้แต่งคดี : นายฉัตรชัย นิติภักดี

